

A DIEU; lees- en werkboek bij het afscheid van de basisschool; onder redactie van *D. Brokerhof* e.a. Narratio, Hardinxveld-Giessendam, 1989.96 blz., f 9,50 (ISBN 905263002x).

Wanneer je kijkt naar de praktijken rond het afscheid-nemen van de basisschool, dan blijken een kampweek, musical of gezellig dagje-uit met de leerkracht momenteel de meest voorkomende vormen te zijn van de wijze waarop leerlingen van groep 8 de laatste dagen van de basisschool doorbrengen. Voor velen van hen het hoogtepunt van het (laatste) schooljaar, waarin wat de voorbereiding en uitvoering betreft veel energie gestoken wordt en waar met veel enthousiasme naar toe wordt geleefd. Sinds het vormsel - althans voor leerlingen van katholieke scholen - als "afsluiting" van de basisschool merendeels is verdwenen en een activiteit van de parochiegemeenschap aan het worden is, lijkt ook het "levensbeschouwelijk" aspect bij dit afscheid vrijwel verdwenen.

In dit opzicht is *à Dieu* bij een eerste kennismaking een opmerkelijk en interessant boek. Het is bedoeld als een cadeautje bij het afscheid van de basisschool; een herinneringsboek dat het karakter heeft van een leesen werkboek. Er staan verhalen in, bezinnende teksten, tips en suggesties, raadsels en puzzels, gedichten en liedjes, twee prijsvragen, een waardebondenboekje enz. In het boek staan hoofdstukjes over sporten, gezonde voeding, zorg voor het milieu, vriendschap, zondag, naar de kerk gaan, muziek en zingen, derde wereld, boekentips enz. Een bont geheel, waarin nauwelijks een "rode draad" is te ontdekken. In dit opzicht is het een echt kijk-, lees-, doe- en praatboek, bedoeld om in de vakantie te lezen en er ideetjes uit op de doen.

De auteurs hebben echter meer dan "zomaar" een lees- en werkboek beoogd. Door het hele boek heen zijn "op speelse manier" vragen rond leven en geloven verwerkt; niet om het geloof "op te leggen", maar als een alledaags en menselijk gegeven, zo laten de auteurs weten. Op deze manier willen ze de kinderen bij het afscheid van de basisschool "iets meegeven".

Wat dat "iets" echter precies is, valt moeilijk aan te geven. Soms zijn dat "diepe" gedachten, goede raadgevingen, een bijbelse "verdieping", informatie .... dan weer verhalen met een dubbele bodem, inlevingsteksten, droomteksten over hoe het was op de basisschool en hoe het zal worden in de brugklas. Er is moeilijk greep op te krijgen. De verschillende onderdelen in het boek lopen uiteen van problemen met de zondagse kerkgang tot tips voor knippen en bakken op zondagmiddag, van spelregels voor softbal tot een gedeelte uit Paulus' brief aan Filemon, van een computerprogramma om uit te rekenen wat een bepaald cijfergemiddelde is tot een verhaal over de carrière van een gospelzangeres. Ergens daartussenin en tussendoor ligt het "iets". Hoe opmerkelijk het initiatief van de auteurs ook genoemd kan worden, vraag is of op deze manier geloof en leven onderling kunnen correleren. Misschien wel, misschien niet. Ervaringen van kinderen met dit boek zullen de beste graadmeter zijn.

Enkele detailopmerkingen, die het boek helaas niet sieren. Zo luidt de gekalligrafeerde tekst van het lied op blz. 15: "Wij zingen met elkaar/zoals zo vele malen/Dag *nieuwe* basisschool/Dag liedjes, dag verhalen". Een vreemde tekst voor brugsmurfjes! Overigens blijkt uit de onder de noten afgedrukte tekst dat het natuurlijk gaat om de *lieve* basisschool. Een slordigheidje. En zouden leerlingen in het voortgezet onderwijs nooit meer zingen en naar verhalen mogen luisteren???

Op blz. 18 wordt - nadat op de bladzijde ervoor een "vergissing" is rechtgezet: de zevende dag (sjabbat) is de rustdag, en de zondag is de eerste dag van de week - een wel zeer opmerkelijke grondslag gelegd voor onze christelijke jaartelling: "Want op de zondag van Jezus' opstanding is de mensheid de jaren opnieuw gaan tellen. Een keerpunt in de tijd". We leven dus thans in het jaar 1956; wel iets om even rekening mee te houden.

Op blz. 33. worden, onder het verhaal van de wijze koning en de gek-geworden wereld (Maart je van Tijn) waarin alle mensen door voedselgebrek "gek, helemaal knettergek, geschift en getikt, volkomen knots" worden, de telefoonnummers van de kindertelefoon doorgegeven, omdat "je zelf ook wel eens in de knoop kunt komen". Hoewel ook elders in het boek de rubriekjes "Weet je ... " niet altijd met de voorafgaande tekst te maken hebben, lijkt me déze combinatie toch wel erg suggestief.

Het voorgestelde spelletje (pag. 81) "Een klas vol dieren" ("Je hebt verschillende soorten leerlingen. Die laten zich gemakkelijk vergelijken met dieren. Ieder dier met zijn eigen eigenschappen. Een leuk spelletje. Zo krijg je een klas vol dieren ... ") lijkt me een kei-gaaf idee voor brugpiepers. En de docent zal dan wel het haasje zijn.

Jan Simons